

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРИЗМУ В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Гастрономічний туризм в Україні, в країні з яскравою і оригінальною кухнею, де їжа тісно пов'язана з історією та традиціями, а рецепти ретельно зберігаються і передаються з покоління в покоління. На думку багатьох туристів, що приїжджають на Полтавщину, вона вигідно відрізняється в цьому відношенні своєю самобутністю. У всіх «на вустах»: «Полтавські галушки», «Полтавський борщ», «Сорочинський ярмарок», «Вечора на хуторі поблизу Диканьки». З урахуванням слабкої розвиненості внутрішньої інфраструктури, відсутності належного рівня обслуговування, невеликої кількості пам'яток історії та культури, у порівнянні, наприклад, із західними регіонами України, для розвитку території необхідний той вид туризму, який невибагливий в цьому відношенні. Одним з таких напрямків розвитку туризму в регіоні може стати гастрономічний туризм.

Гастрономічний туризм включає в себе такі види:

1) ресторанний тур – подорож, яка складається з відвідування найвідоміших та найбільш популярних ресторанів, які відрізняються високою якістю, ексклюзивністю кухні, національним спрямуванням;

2) тур сільською місцевістю – тимчасове перебування туристів у сільській місцевості з метою дегустації її кухні та продуктів, що виробляють у даному регіоні. Може також включати в себе деякі сільськогосподарські роботи;

3) тур з метою відвідування гастрономічної виставки, ярмарки, шоу;

4) освітній тур, метою якого є навчання в спеціальних закладах кулінарного профілю, відвідування курсів та майстер-класів;

5) комбінований тур – поєднує риси кількох попередніх турів [1].

Найкраще в цьому напрямку просунулася Європа. Винносирні тури до Франції та Італії, віскі-тури Шотландії, німецький пивний фестиваль «Октоберфест», пивні тури Чехії, голландська і норвезька риба, іспанські хамон і паелья – перелік гастрономічних досягнень європейців можна продовжувати нескінченно. Однак в силу об’єктивних причин, зокрема природно-географічних, даний досвід не може бути використаний на теренах Полтавської обл.

Корисним для Полтавської обл. було б вивчення гастрономічного досвіду м. Уельс (Великобританія). Його гастрономічне положення нагадує ситуацію Полтавській обл.: відсутність унікальних (для регіонів України) місцевих страв, зате все свіже, натуральне і смачне. Даною проблемою можна було б і не займатися, якщо б у Полтавській обл. був розвинутий історично-культурний та інший туризм, повністю ігнорувати за наявності великих (як у західних регіонах України) туристичних потоків. Так, уряд Уельсу провів дослідження і з’ясував, що місцева гастрономія грає занадто важливу роль в іміджі території та в її привабливості, щоб пустити процес на самоплив для цього у 2014 р. було розроблено стратегічний План дій з розвитку гастрономічного туризму на 2015–2020 рр., де були визначені основні пріоритети розвитку галузі [2]: розвиток і просування бренду регіону; співпраця з регіональними коледжами харчування; надання преференцій готельно-ресторанному бізнесу при використанні місцевих продуктів і напоїв; робота з зацікавленими сторонами для підвищення якості пропозиції продуктів харчування, що постачаються на великі місцеві події та заходи; відзначення кращих підприємств туристичної сфери регіону.

На наш погляд, перспективними напрямками розвитку гастрономічного туризму в Полтавській обл. є наступні його типи: зелений, подієвий та продуктові шоппінг-тури.

За даними сайту «Полтава туристична» [3] в Полтавській обл. налічується 75 садиб зеленого туризму, але всі вони зазвичай надають обмежений перелік послуг, це зазвичай харчування та проживання, деякі пропонують риболовлю та мисливство, що не відповідає головній меті сільського туризму докладання пев-

них зусиль з їх вирощування, збору та приготування продуктів харчування. Однак серед них вигідно відрізняються зелені садиби, що пропонують окрім вище згаданих послуг: ознайомлення із стародавніми українськими традиціями та елементами декоративно-ужиткового мистецтва (Етнокультурний центр «Весела садиба», с. Веселівка, Диканський р-н); фольклорні свята (Заїжджий двір «Хутір поблизу Диканьки», с. Проні, Диканський р-н); майстер-класи з народної кухні, гончарства (сmt. Опішня, Зінківський р-н). Дана ситуація спостерігається тому що, відсутні чіткі інструкції з організації агротуристичних об'єктів, не розроблена їх класифікація, а також процедура ліцензування цього виду діяльності, що необхідна для ефективного функціонування зеленого туризму як сектора сучасної туристичної індустрії, а не кустарного промислу. Ініціаторами з розвитку зеленого туризму мають стати вищі навчальні заклади, керівництво музеїв-заповідників і національних парків, громадські організації і т. п. На практиці необхідно переходити від «зелених садиб» до «туристичних сіл».

Розвивається подієвий напрямок гастротуризму. Розпочата традиція проведення фестивалів їжі «Галушка Fest», «Борщ Fest», де об'єднуються місцеві ресторатори, які спрямують свої зусилля на відродження місцевої кухні, популяризацію споживання національних страв. Новим цікавим напрямком гастротуризму, що зазвичай розвинений у прикордонних регіонах, для Полтавської обл. можуть стати продуктові шопінг-тури за екологічними продуктами харчування. Вдалим прикладом може слугувати створена у м. Полтаві мережа продуктових магазинів «Рідне село» (ТОВ «Агрофірма «Маяк», сmt. Котельва).

Отже, для того щоб не тільки зберегти позитивні тенденції в розвитку туризму, але й поступально розвиватися надалі, необхідно об'єднати зусилля підприємств галузі з пошуку оптимальних структур управління гастрономічним туризмом. Для цього необхідно удосконалити правову та нормативну бази, ефективно використовувати освітній, науковий і культурно-природний потенціали галузі. Сформувати умови та механізми для залучення додаткових фінансових ресурсів і розвитку гастроно-

мічного туризму на території Полтавської обл., що дозволить підвищити інтерес туристів до зазначеного туристичного напрямку і помітно розширити спектр послуг, що надаються.

Список використаних джерел

1. Корнілова В. В. Сучасні тенденції розвитку гастрономічного туризму / В. В. Корнілова, Н. В. Корнілова // Ефективна економіка. – 2018. – № 2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6112> (дата звернення: 25.10.2019). – Назва з екрана.
2. The Food Tourism Action Plan for Wales 2015-2020. – Wales: Llywodraeth Cymru Welsh Government, 2015. – 8 p.
3. Садиби зеленого туризму в Полтавській області // Полтава туристична [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://poltava-tour.gov.ua/page/sadibi-silskogo-zelenogo-turizmu> (дата звернення: 25.10.2019). – Назва з екрана.